

Til PMR
Fra Eksamensseksjonen

Sakstype: Diskusjonssak
Møtedato: 2. mai 2019
Notatdato: 23. april
Arkivsaksnummer:
Saksbehandler: Randi Saunes

Gjennomgang av oppgaveutvalget og av rollen som faglig eksamensleder

Bakgrunn

Det er ønskelig å ha en gjennomgang av hvordan oppgaveutvalget organiseres. Initiativet kommer bl.a. fra 2. studieårsansvarlig som etterlyser en tettere sammenheng mellom undervisningen og eksamen, og dette initiativet støttes av studiedekanen. Oppgaveutvalget slik det er organisert i dag er godt innarbeidet, det samme gjelder rollen som faglig eksamensleder og arbeidet har vært slik i mange år. Slik oppgaveutvalget organiseres i dag er det imidlertid ingen direkte link til undervisningen, bortsett fra at vi har en bestemmelse om at studieårsansvarlig skal delta på et av oppgaveutvalgsmøtene. Med endringer på første studieår (se egen sak) der obligatorisk oppgave foreslås å bli en del av vurderingen, og med semesteroppgaven som er en del av vurderingen i JUS2211, blir det enda viktigere at skoleeksamen har en tett forbindelse med de andre øvelsene. Videre har vi på 3. studieår en hjemmeeksamen i rettshistorie (JUS32220) som avholdes så tidlig i semesteret at denne må lages i oppgaveutvalget semesteret før. Dette er noe av bakgrunnen for et ønske om å endre på hvordan oppgavene utarbeides.

Rollen som faglig eksamensleder slik den er i dag er på mange måter «løsrevet» fra de andre vervene. En tanke har nettopp vært at man har hatt et ønske om en viss distanse til undervisningen. Med et stadig sterkere ønske om en tettere sammenheng er spørsmålet likevel om man fortsatt ønsker denne distansen. Vervene som fagansvarlig lærer og studieårsansvarlig har 4 års varighet, mens faglig eksamensleder er et verv man innehar for et semester av gangen. Dette innebærer i praksis at vervet går på «omgang», og et mer «utenfra» blikk, i motsetning til om man hadde dette vervet over en lengre periode.

Dagens ordning

Oppgaveutvalgets rolle er regulert i «Instruks for eksamen og sensur», §2-2. og § 2-3 (se vedleggt), https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/enheter/jus/instrukser-regler-jurfak/instruks_for_eksamen_og_sensur.html#toc6¹

Vervet som faglig eksamensleder er for et semester av gangen, men man er vara semesteret før. Som vara har man kun som oppgave å delta i oppgaveutvalgets møter. Det innebærer at man er involvert i arbeidet med eksamensoppgavene som blir gitt semesteret før man selv har ansvaret. Dette skal gi en god overføringsverdi mellom semestrene, og er særlig viktig dersom man er ny i

¹ Det er nødvendig med revidering av Instruksen, denne er planlagt lagt frem for PMR i møte i juni

rollen. Som faglig eksamensleder har man det faglige ansvaret for eksamen for det aktuelle studieåret, inkludert sensur og klagesensur.

Faglig eksamensleder ler eder for oppgaveutvalget og det holdes normalt 3-4 møter i løpet av semesteret. Oppgaveutvalget har sammen med faglig eksamensleder ansvaret for kvaliteten på eksamensoppgavene. Enkelte gjennomgår også sensorveiledningene i oppgaveutvalget, men her varierer praksis noe.

Oppgaveutvalget består av to av fakultets lærere, 1 ekstern sensorrepresentant og 2 studentrepresentanter. Studentene prøveløser eksamensoppgavene (på fulltid) før oppgavene ferdigstilles.

I eksamensseksjonen har vi en eksamensplanlegger knyttet til hvert av studieårene. Vedkommende er sekretær for oppgaveutvalget, innkaller til møtene, organiserer prøveløsning av eksamensoppgaven for studentrepresentantene, sikrer at oppgaven ferdigstilles i tide, bistår med å engasjere sensorrepresentanter, oppgaveforfattere og forfattere av sensorveiledninger ved behov, og sikrer oversettelse av oppgavene til nynorsk. Den praktiske gjennomføringen er ellers nokså ulik. I enkelte oppgaveutvalg retter f.eks. eksamensplanleggeren opp skrivefeil, redigerer oppgaveteksten under møtene osv, i andre oppgaveutvalg er eksamensplanlegger ikke alltid til stede. Uavhengig av hvordan vi organiserer dette arbeidet videre er det behov for å ha en gjennomgang av rutinene rundt oppgaveutvalgene og samkjøre praksisen så det blir likere.

Til diskusjon

Hvordan ønsker vi å organisere arbeidet videre med eksamensoppgaver og sensorveiledninger for studieårene? Det er selvsagt viktig at vi opprettholder den gode kvaliteten i arbeidet. Samtidig er det ikke nødvendigvis like relevant å beholde oppgaveutvalget i alle studieårene og for alle emner, med nye vurderingsformer som generer behov for endringer som f.eks. semesteroppgaven til JUS2211 eller de semi-obligatoriske oppgavene for 4. studieår. Kunne det være ønskelig å prøve ut en annen ordning, f.eks. for 2. studieår? Og kan vi vurdere å gjøre endringer for enkelte emner som ikke nødvendigvis trenger å legges til oppgaveutvalget. Og hvordan ønsker vi at studentrepresentantenes rolle skal være dersom vi endrer på oppgaveutvalgets rolle? Under har vi noen punkter som forslag inn til diskusjonen i PMR:

- Bør faglig eksamensleder fortsatt være et eget verv, eller kan vervet kombineres med rollen som studieårsansvarlig? Da sikrer man en sterk forbindelse mellom undervisning og eksamen.
- Eller, kan faglig eksamensleder oppnevnes for flere semestre eller for en fireårsperiode i likhet med andre verv? Da sikrer man kontinuitet. For å sikre båndene til undervisningen kan studieårsansvarlig ha en rolle enten i oppgaveutvalg eller som godkjenner av oppgavene.
- Er det ønskelig å videreføre oppgaveutvalget, og om det er ønskelig, trenger vi dette for alle studieår og slik det er i dag? Kunne vi prøve ut en variant med en forenklet løsning på 2. studieår, der to faglærere fikk ansvaret for oppgaven til JUS2111 og tilsvarende til JUS2211, men med studieårsansvarlig involvert i begge semestrene?
- Hvordan vil dette påvirke studentrepresentantenes rolle? Kan det tenkes at vi beholder denne ordningen for enkelte emner, men ikke alle?
- **De semi-obligatoriske fagene** inngår i dag i studieårseksamen på 4. studieår og i oppgaveutvalget. Dette er emner som krever særlig kompetanse og som det er utfordrende å håndtere innad i et oppgaveutvalg. Kunne man tatt disse fagene ut av oppgaveutvalget og gitt fagansvarlig ansvaret for oppgaven? Evt. kunne man for kvalitetssikring fått godkjenning av en annen lærer med faglig kompetanse i emnet før oppgaven er formelt godkjent.

- **Semesteroppgaven i JUS2211** utarbeides i dag av faglærergruppen, og godkjennes formelt av oppgaveutvalget. Kunne det være tilstrekkelig at minst to faglærere godkjente oppgaven før denne er ferdigstilt?
- **Ex.fac.** oppgaven godkjennes av oppgaveutvalget. Kunne også denne godkjennes av to faglærere i stedet, slik foreslått med semesteroppgaven?
- **Hjemmeeksamen i rettshistorie (JUS3220)**, godkjennes i dag av oppgaveutvalget for 3. studieår, men må godkjennes av forrige semesters oppgaveutvalg ettersom denne 3-dagers eksamen starter opp allerede ca 1. september/1. februar. Emnet krever særlig kompetanse, og kunne kanskje ha samme (eller bedre) kvalitetssikring dersom en annen faglærer kunne kvalitetssikre oppgaven?
- **Flere emner har endret/ønsker å endre vurderingsformer.**
 - Til **JUS2211** med semesteroppgave som del av vurderingen og med 4 timers eksamen, kan vi tenke oss en ordning der faglærergruppen også har ansvaret for skoleeksamen? Da kan man se denne i sammenheng med semesteroppgaven som er gitt, og ha et særligfokus på helheten i hva studentene prøves i dette semesteret.
 - Til **JUS2111** høre man vurdert å gjøre prosedyreøvelsen obligatorisk, og la den inngå som del av vurderingen (eksamen). Gjør man dette, kan man tenke seg muligheten av å redusere skoleeksamen fra 6 til 4 timer. Kan man også tenke seg å prøve ut at faglærergruppen har ansvaret for også å utarbeide skoleeksamen for JUS2111?
 - Under forutsetning av at **JUS1111** endres til 4 timers eksamen med B/IB, vil skriveøvelse bli en viktig del av semesteret, og det er ønskelig at eksamensoppgaven gjenspeiler det nivået studentene er på etter 1 semester. En tett link til faglærergruppen er viktig i utarbeidelsen av eksamensoppgaven

Det er ønskelig å få PMRs synspunkter på hvordan vi skal organisere det faglige arbeidet med eksamen, eksamensoppgaver og sensorveiledninger for studieårene. Til saken har vi invitert enkelte av fakultetets lærere som har vært/er faglig eksamensledere til å delta i diskusjonen.

Saken legges frem som diskusjonssak til dette møtet. Basert på diskusjonen i dette møtet legges den frem som vedtakssak i PMR-møtet i juni.

Vedlegg 1

Utdrag fra ”Instruks for eksamen og sensur”, Kapittel 1, §§ 1-2, og 2. Kapittel 2, §§ 2-1 til 2-3

§ 1-2 Faglig eksamensleder

1. Oppnevning:

- a. For masterstudiet i rettsvitenskap oppnevner prodekan for studier en faglig eksamensleder for hver studieårs- / avdelingseksamen. Prodekan for studier oppnevner også vara, som er neste semesters faglig eksamensleder.
- b. Ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi er som hovedregel emneansvarlig faglig eksamensleder på det enkelte emnet. Programrådet for kriminologi og rettssosiologi (PKRS) kan oppnevne en annen faglig eksamensleder dersom dette anses som hensiktsmessig.
- c. Ved Avdeling for forvaltningsinformatikk er emneansvarlig lærer normalt faglig eksamensleder. Programrådet for forvaltningsinformatiske studier (PFIN) kan oppnevne en annen faglig eksamensleder.

2. Faglig eksamensleder skal:

- a. ha ansvar for at eksamensoppgavene oppfyller vilkårene i Universitets- og høyskoleloven § 3-9, og Forskrift for studier og eksamen ved Universitetet i Oslo §§ 5-1 og 5-4.
- b. fastsette endelig oppgavesett for hver eksamen.
- c. ha ansvar for at eksamensoppgavene blir utarbeidet på en fullt ut faglig forsvarlig måte og har et innhold som er i samsvar med kunnskapskravene og hjelpemidler til eksamen i de aktuelle emner.
- d. ha ansvar for at eksamensoppgavene foreligger i god tid før eksamen.
- e. være tilgjengelig for eksamensadministrasjonen hele dagen alle eksamensdagene.
- f. bistå administrasjonen i faglige spørsmål knyttet til eksamen.
- g. Kun for Master i rettsvitenskap og Institutt for kriminologi og rettssosiologi:
 - i. lede oppgaveutvalgets møter

- ii. være oppmann for sensorene.
- iii. fastsette og lede sensormøte.
- iv. delta i klagesensuren.

«Kapittel 2 Eksamensoppgaver

§ 2-1 Utarbeidelse av eksamensoppgaver

1. Til hver eksamen skal det utarbeides forslag til alle oppgavene til ordinær eksamen. Der det arrangeres utsatt eksamen skal det også utarbeides forslag til utsatt eksamen.
2. Faglærere har plikt til å foreslå oppgaver med henvisning til læringskrav eller litteratur, samt gi opplysninger om undervisnings- og læremiddelsituasjonen.
3. Det skal gis varierte oppgavetyper til hver eksamen.
4. Med virkning fra våren 2019 skal praktikumsoppgaver til eksamen i de obligatoriske emnene på rettsstudiet som hovedregel utformes uten angivelse av konkrete rettsspørsmål som et supplement til oppgaveteksten. Faglig eksamensleder skal sørge for at praktikumsoppgaver som gis til eksamen er utformet på en slik måte at studentene kan ta stilling til parter, krav, rettsgrunnlag og rettsspørsmål uten at konkrete spørsmål er angitt i oppgaven.

§ 2-2 Oppgaveutvalg

1. Et medlem i oppgaveutvalg er inhabil når det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.
2. Kun for Master i rettsvitenskap
 - a. Oppgaveutvalget består av faglig eksamensleder, vara, en erfaren ekstern sensor og to studentrepresentanter.
 - b. Oppgaveutvalget holdes i utgangspunktet felles for studieårs- og avdelingseksamen. Faglig eksamensleder kan velge å holde atskilte oppgaveutvalg. Dersom oppgaveutvalget holdes atskilt kan faglig eksamensleder og vara delta i begge oppgaveutvalgene. Der det oppnevnes ulik faglig eksamensledere og vara for de atskilte utvalgene, kan det også oppnevnes ny ekstern sensor og to nye studentrepresentanter.
 - c. Oppgaveutvalget skal innkalle studieårssansvarlig lærer på minst ett av de to første møtene. Oppgaveutvalget påser også at eksamensoppgaven gjøres tilgjengelig for studieårssansvarlig lærer til gjennomlesing ved ferdigstillelse.

d. Oppgaveutvalget kan suppleres med oppgaveforfattere, faglærere og andre som utvalgets faste medlemmer finner nødvendig. Oppgaveutvalget kan ikke suppleres med flere studenter.

3. Kun for emnet JFEXFAC04. Utvelgelse av eksamensoppgave foretas av oppgaveutvalget for 2. studieår etter innstilling fra ansvarlig faglærer.

[...]

§ 2-3 Studentrepresentanter i oppgaveutvalg - Kun for Master i rettsvitenskap

1. Juridisk studentutvalg (JSU) utpeker hvert semester to studentrepresentanter som medlemmer i oppgaveutvalget for hver studieårseksamen. I utvelgelsen av studenter skal JSU søke mot kjønnsbalanse og at studenter med minoritetsbakgrunn deltar.
2. Vervet lønnes etter gjeldende satser.
3. Studentrepresentantene må ha bestått eksamen i det studieåret som en er oppnevnt for.
4. Studentrepresentanten kan ikke melde seg til den studieårseksamen som oppgaveutvalgene er oppnevnt for samme semesteret eller det påfølgende semesteret.
5. Studentrepresentantene må ikke være i slekt eller svogerskap med eksamenskandidat ved vedkommende eksamen i opp- eller nedstigende linje, eller i sidelinje, så nært som søsken, søskenbarn eller søskens barn, eller ha nær personlig tilknytning til kandidat ved vedkommende eksamen.
6. Studentrepresentantene har fullstendig taushetsplikt vedrørende oppgavene, oppgaveforslagene, drøftelsene i utvalget og sin deltakelse i oppgaveutvalget. Taushetsplikten opprettholdes også etter at eksamen er avholdt. Etter at sensuren er falt, oppheves taushetsplikten hva gjelder deltakelse i oppgaveutvalget.
7. Studentrepresentantene skal prøveløse eksamensoppgavene etter avtale med utvalgets faglig eksamensleder. Studentene oppfordres til å prøveløse oppgaven på fulltid. For eksamener som benytter Lovdata, skal dette også benyttes som hjelpemiddel i prøveløsningen. Eksamenskonsulentene anviser studentene til egnet lokale for drøftelse av oppgaveutkastet. Utkastet og eventuelle notater leveres eksamenskonsulentene umiddelbart etter drøftelsene.
8. Studentrepresentantene skal særlig vurdere oppgavens omfang, litteraturdekning, vanskelighetsgrad og om oppgaven er forståelig for studenter på det aktuelle studieår.
9. Uenighet kan bare løses i oppgaveutvalget.

10. Studentrepresentantene mottar utkast til sensorveiledning og kan delta i diskusjonen om veiledningene.
11. Studentrepresentantene har samme taushetsplikt vedrørende sensorveiledninger som for oppgaveutvalgets arbeid forøvrig, jfr. pkt. 6.
12. Studentrepresentantenes kommentarer sendes til sensorene sammen med sensorveiledningen dersom studentrepresentantene ber om det.»